

Bodil Koch: Grunden til, at jeg i dag rejser spørgsmålet om Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter i Lejre, er den be- drøvelige kendsgerning, at centret lige har måttet afstå fra at deltage i lærerhøjskolens udstilling af tekstilsløjde i dag og i morgen. Centret skulle have deltaget med en stand, der skulle vise væveteknik igennem tiderne, og man havde set hen til dette samarbejde med lærerhøjskolen med stor forventning. Men der kunne ikke skaffes det umådelig lille beløb på 500 kr. til en instruktør, der blev nødt til at være derude, og som skulle deltage i de 5 udstillinger, der skal være andre steder i landet.

Det har vist sig, at Historisk-Arkæologisk Forsøgscenters økonomiske baggrund er meget svag på grundlag af den specielle tilskudsordning, som ministeren jo kender lige så godt som jeg. Man kan ikke opfylde de mål, man har sat sig over for undervisningsministeriet. Man kan ikke bringe værdifulde erfaringer og praktiske forbedringer ud i skolerne, og man kan ikke planlægge fornuftigt for sine særdeles frugtbare undervisningsprogrammer både vedrørende vor egen befolknings vilkår i fortiden og vedrørende forskellige udviklingslandenes tekniske og sociale livsvilkår i nutiden.

Interesse om centret har der været. Det viser bare det tal af besøgende, der har været i de 5 år: 180.000 mennesker, deraf 30.000 skolebørn. Men nu er samtlige medarbejdere undtagen den daglige leder afskediget, og det skønt ledelsen med utrolig idealisme har ofret meget store personlige midler på arbejdet.

Jeg spørger, om det kan være rigtigt, at et levende pædagogisk udviklingsarejde inden for fag som historie, orientering, formning og håndarbejde og inden for fritidsundervisning og læreruddannelse skal bremses og antagelig til sidst bringes til ophør som følge af usikre tilskudsvilkår og urimelige finansieringsforhold.

Forsøgscentret i Lejre er jo det eneste af sin art i verden. I bestyrelsen sidder en række af vore mest fremragende videnskabsmænd på området. Her stimuleres fantasien hos børn, men da også hos voksne, og her fornemmes kultursammenhæng som en levende virkelighed. Her vækkes den historiske sans, og her går belæring, ar-

bejde og leg hånd i hånd, alt det, vi lyser efter i fremtidens pædagogiske målsætning.

Hvad agter ministeren at gøre — det er mit spørgsmål — for at sikre forsøgscentrets fremtid og give det rimelige arbejds-vilkår?

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Jeg er ganske enig med fru Bodil Koch i vurderingen af det interessante forsøg, som er knyttet til det arkæologisk-historiske center i Lejre.

Udgifterne ved centrets virksomhed blev oprindeligt bekostet fra privat side, først og fremmest af Carlsbergfondet, men desuden gennem tilskud fra en række andre fonde og private pengeinstitutter. Da Carlsbergfondet ikke længere så sig i stand til at støtte centret, henvendte det sig til undervisningsministeriet og bad om et årligt tilskud. Vi fandt det i ministeriet magtpåliggende, at centret kunne blive i stand til at fortsætte sin pædagogiske og forskningsmæssige virksomhed, og søgte og opnåede bevillingsmæssig tilslutning til over en 3-årig periode at yde centret et årligt driftstilskud, hvis maksimum i finansåret 1968-69 udgjorde 200.000 kr. I 1969-70, altså i indeværende finansår, udgør det 300.000 kr., og det samme beløb vil være optaget på forslaget til finanslov for 1970-71. Det er en betingelse for tilskuddet, at det ikke overstiger en tredjedel af driftsudgifterne.

Med denne ordning blev der skabt et økonomisk grundlag for centrets videreførelse, og centret har i en skrivelse i juli måned i år til direktoratet for folkeskolen udtalt, at det på dette grundlag er indstillet på efter bedste evne at føre institutionen videre. Det ser således ud til, at centret gennem de bevilgede tilskud kan fortsætte sin virksomhed. Men jeg er klar over, at der er økonomiske vanskeligheder, at økonomien er hårdt belastet, og vi har i ministeriet under overvejelse at yde en ekstrabevilling af tipsmidlerne, formentlig til næste år.

Bodil Koch: Jeg takker for svaret, som jo da indeholdt en opmuntring. Men det, der er det vanskelige ved denne rammebevilling, er jo, at den ikke må overstige en tredjedel af driftsudgifterne. Det er det, der gør sagen vanskelig, fordi centret ikke er åbent om vinteren, og om vinteren kommer